JAVA-BODE.

NIEUWS- HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIE.

A°. 1855. Zaturdag 10 Maart. N°. 20.

Prijs per halfjaar voor *Batavia* .... ƒ 12.50
» » » » *Java* .... » 15.—
» » » » *Buitenbezittingen* ...... » 17.50
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven *franco*.

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, vóór posttijd.

De prijs der Advertentiën *met derzelver herhaling* is ZESTIG DUITEN voor de VIJF WOORDEN behalve het zegel.

Bij deze Courant behoort één BIJVOEGSEL.

BERIGT.

De ondergeteekende heeft de eer bij deze bekend te stellen, dat van af den 1sten April aanstaande, de voor het dagblad de *Java-Bode* toegezonden advertentiën slechts **éénmaal**, tegen den thans betaald wordenden prijs van **zestig duiten** de **vijf** woorden, kunnen worden opgenomen, zullende, bij *eerste* of *verdere herhaling* dier advertentiën, de helft van bovengemelden prijs of **dertig duiten** voor de **vijf** woorden moeten worden bijbetaald.

De groote uitbreiding van dit Blad, welke steeds het uitgeven van Bijvoegsels noodzakelijk maakt, heeft de onkosten aan de uitgave verbonden aanmerkelijk doen stijgen, zoodat het geëerd publiek deze betrekkelijke verhooging van betaling voor het plaatsen van advertentiën, bij eenig nadenken, voorzeker zal moeten billijken.

W. BRUINING.

BATAVIA, *Maart* 1855.

Bij Koninklijk besluit van den 2 Dec. 1854 No. 71, is aan *J. F. Heckler*, landeigenaar op Java, wonende te Indramaijoe residentie Cheribon, vergunning verleend tot het aannemen en dragen der versierselen van ridder der orde van *Philip den Grootmoedige*, hem door Zijne Koninklijke Hoogheid den Groot-Hertog van *Hessen-Darmstadt* geschonken.

Bij Koninglijk besluit van den 21 Dec. 1854 No. 107, is aan den kolonel, directeur der genie, van het leger in Oost-Indië *W. C. von Schierbrund*, vergund het aannemen en dragen van de versierselen der orde van *Albrecht*, hem geschonken door Zijne Majesteit den Koning van *Saxen*.

Civiel Departement.

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, uit zijne betrekking, de geschorste algemeene ontvanger te Samarang *P. A. Evers*.

Benoemd:

Tot algemeenen ontvanger te Samarang, *J. A. Lijnis Huffenreuter*, thans met de waarneming van die betrekking belast.

Tot commies ten kantore van den assistent-resident van het zuider- en oosterkwartier der residentie Batavia, de 2e commies bij de algemeene rekenkamer *L. F. J. Timmermans*,

Tot commies-ontvanger der inkomende- en uitgaande regten, tevens haven- en pakhuismeester te Siboga, (Westkust van Sumatra), de onder-commies bij de recherche, tevens belast met den verkoop van zout te Pamanoekan, (Krawang) *J. B. Thörig*.

Verleend;

Een onbepaald verlof naar Nederland, buiten bezwaar van 's lands kas, aan den élève bij het boschwezen op Java, *J. A. Focquin*.

Advertentien.

Ingevolge bekomen last, wordt bekend gemaakt, dat Zijne Excellentie de Gouverneur-Generaal gewone audientie zal verleenen op Dingsdag den 13 dezer, des voormiddags ten 10 ure, aan het gouvernements hôtel te Rijswijk.

Belanghebbenden worden verzocht hunne namen duidelijk te schrijven en hunne titels te willen vermelden bij de aan den adjudant van dienst te doene aanvragen om audentie.

Buitenzorg, den 5 Maart 1855.

De Kapitein-Adjudant. VAN HEERDT.

Landmail van Maart.

De Directeur der Posterijen herinnert, dat het mailstoomschip in Maart den 15den zullende vertrekken, de brievenpakketten daarmede te verzenden, bij het postkantoor te Weltevreden zullen worden gesloten op Maandag den 12den Maart aanstaande.

a. des avonds ten 8 ure, voor Europa, Britsch-Indie, China, enz., enz.,

b. des middags ten een ure, die voor Banka, Palembang, Biliton en Riouw.

Vendutien.

Op Maandag 12 Maart, des voormiddags ten 9 ure, ten huize van den heer *O. H. van Rijck*, onderschout van de diespoort, wonende op Glodok nabij Batavia.

Op Dingsdag 13 Maart. ten huize van mevr. de wed. *Godefroij*, te Rijswijk, door *Louran en van Walchren*.

Op Woensdag 14 Maart, tegen 2 pCt. vendusalaris, op het Heemradenplein door *John Pryce & Co*.

Op Donderdag 15 Maart, voor het commissiehuis van *John Pryce & Co*.

Op Vrijdag 16 Maart, tegen 6 en 4 pCt. vendusalaris voor de pakhuizen van *Adam & Co.*, door *gebr. Roselje & Co*.

Nagelaten Boedels.

In de *Javasche Courant* van heden worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in den navolgenden boedel:

Door de agenten der Soerabayasche wees- en boedelkamer te Sumanap, de boeginees, *Daing Djajaran*.

Vertrekkende Personen.

De weduwe *van Gisteren*.

Aangekomen Vreemdelingen.

Van den 1 tot en met den 8 Maart 1855.

ROTTERDAMSCH HOTEL. *L. Hauteville en echtgenoot*, *E. Humbert en echtgenoot*, *F. Bourret en echtgenoote*, *M. Feraud en echtgenoot*, *H. Prevot*, Mejufvrouw *Prevot*, *L. E. Allard en echtgenoot*, *E. Duchaumont en echtgenoot*, *L. J. St. Denis en echtgenoot*, van Rotterdam. — *J. W. van der Wulp*, van de reede. — *C. J.* en *K. C. van Oeckelen en familie*, van Batavia.

MARINE HOTEL. *A.* baron *Collot d'Escurij*, van de reede. — *H. A. M. Oosthoek*, van Krawang. — *P. de Jong*, en *A. R. Bloemendeel*, van Soerabaya. — *P. D. Lerterbagh*, van Rotterdam. — *F. G. Reinitz*, van Liverpool. — *J. F. H. Gobel*, van Rotterdam. — Mevrouw *Redeker*, *Huis en echtgenoot*, van Amsterdam.

HOTEL DER NEDERLANDEN. *C. F. Pandel*, *B. van Leeuwen*, van Soerabaya. — *H. G. Pott*, van Samarang. — *Le Clerck*, van Banjoemaas. — *J. H. van Wijngaarde*, van de reede. — *Granpré Molière*, *B. H. Kramer*, *D. R. L. Rijtté*, van de reede,

HOTEL WILLEM II. *Neijst*, *van den Hoek*, van de reede.

JAVA HOTEL. *Delprat*, van Rotterdam. — *S. Berkelbach van den Sprenkel*, van Rotterdam. — *A. de Farcij de St. Lourens*, en *echtgenoot*, Mejufvrouw *A. Mesiers*, van Rotterdam. — *L. J. Kroll en familie*, *J. J. Levoni*, van Hongkong.

Advertentiën.

Getrouwd:

G. ROIJAARDS,
Weduwenaar van *H. van Deventer*,
met
W. SUTHERLAND,
Weduwe *J. MacLeod Gunn*.

PASOEROEWAN, 28 *Februarij* 1855. (502)

Getrouwd:

P. J. FRANK
met
E. ANDREAS.

SAMARANG, 4 Maart 1855. (512)

Bevallen van eenen ZOON *C. Schröder, Ferwerda*.

AMBARAWA, 22 *Februarij*. (478)

Voorspoedig bevallen van eene DOCHTER, *H. M. von Bornemann*, *Schiff*.

SAMARANG, 27 *Februarij* 1855. (460)

Bevallen van eene DOCHTER, *H. C. M. Beynon*, *Dikhuis*.

BATAVIA, 4 *Maart* 1855. (456)

Heden overleed in den ouderdom van 51 jaren, mijn hartelijk geliefde Echtgenoot, de Wel Eerw. Zeer Gel. Heer *Nikolaas Pluim Mentz*, Predikant te Riouw.

(467) Wed. N. PLUIM MENTZ, geb. *van Eijk*.

RIOUW, 20 *Februarij* 1855.

Heden beviel, door 's hemels goedheid, mijne geliefde echtgenoote van Tweelingen, zijnde een ZOON en eene DOCHTER, waarvan laatstgenoemde met een helm ter wereld kwam, zijnde het tiende kind, waarin ik mij in mijn zestienjarig huwelijk mogt verheugen.

(466) D. F. C. SIMONS.

BATAVIA, den 4den *Maart* 1855.

VENDUTIE te *Buitenzorg* op de Bazaar.

Op den 12 Maart van diverse Lijnwaden, Lakens, Zijden Goederen, Dranken, Provisiën en hetgeen verder te voorschijn zal gebragt worden door

(481) P. SCHREUDER.

Vendutie

op Dingsdag den 13den Maart e. k.,

ten huize van Mevrouw de Weduwe **Godefroy** te Rijswijk, door *Louran & van Walchren*, wegens vertrek van den heer Mr. *J. T. M. Godefroy*, van eenen zeer netten inboedel, bestaande uit diverse Mahonijhouten en andere Meubels, een fraaije Toerwagen, Bendie, Wagen- en Bendiepaarden, enz., enz., alles nader omschreven in de Javasche Courant van heden, No. 19. (466)

Vendutie

op Donderdag den 15den Maart 1855,

voor het commissiehuis van **John Pryce & Co.**, van beschadigde en onbeschadigde Lijnwaden, Satinet, Goeniezakken, Chromaat Geel, Tafellampen, eene partij Engelsche en Fransche Provisiën in blik, Muscaatwijn in kistjes van 1 dozijn, Inkt, Glaswerk, Manilla Sigaren No. 3, 4 en 5, en verder van:

20 vaten zeer goede Bordeaux Wijn,
20 ps. min of meer beschadigde **Chinesche Zijde** en 104 **Chinesche Shawls**, enz., enz. (508)

Vendutie

op Vrijdag den 16den Maart 1855,

voor de pakhuizen van de Heeren **Adam & Co.**, door *Gebr. Roselje & Co.*, van pas aangebragte Engelsche hang-, tafel-, muur- en kantoorlampen, ijzeren ledikanten voor 1 en 2 personen, hang-, kast- en deursloten, geweren met 1 en 2 loopen in kistjes, divers pleetwerk, Engelsche zadels compleet, hoofdstellen, chabrakken, springteugels, buikcingels, enz, een factuur diverse verlakte bladen, trommels, enz., wagentuigen voor 4 paarden, met pleet

---

DE GROENE HEUVEL, (*vervolg*)

— Dood!" was alles, wat de ongelukkige uitbrengen kon; hare lippen sloten zich krampachtig en al hare leden beefden. Het knaapje vervolgde zijnen weg, en *Hanna* sleepte haar afgemat ligchaam tot aan den groenen heuvel voort. Daar wierp zij zich als in vertwijfeling neder. De opeenstapeling van teleurstellingen had haar als verpletterd en haar de laatste krachten ontroofd. Zij kon ter naauwernood bidden; klagen en weenen, was al wat zij vermogt.

— Weg! alles weg!" zuchtte zij, »geen hoop meer, waar zal ik hen wedervinden? Ja, zij hebben mij vergeten; troosteloos zal ik omdolen. Zonder bloedverwanten! zonder vrienden! O! dat is te veel; dat is te veel!". En hare armen vielden magteloos op haren schoot, haar hoofd zonk mat op haren boezem.

VIII.

Op hetzelfde tijdstip, waarop *Hanna* bekend gemaakt werd met het berigt in de courant, ontving *Doornhaag* een brief van den braven geestelijke, waarin hij hem breedvoerig met de geheele toedragt der zaak bekend maakte en hem aanraadde, om zoo mogelijk naar H, terug te keeren, want dat *Hanna*, zoo zij nog leefde en hare onschuld vernam, zeker hetzelfde zou doen. Deze brief bragt vreugde, maar tevens groote ontroering te weeg in het gezin van den pachter. De geliefde was onschuldig verklaard, maar niemand wist, of zij leefde en waar zij zich bevond. Allen waren ooggetuigen geweest van haar lijden en dat alles had zij onverdiend moeten doorstaan; gebrek en kommer waren misschien haar deel; haar dagelijksch brood welligt genadebrood en met tranen doorweekt! En zij had zoo hoogst gelukkig kunnen zijn in den kring van allen, die haar lief hadden; overvloed had haar kunnen omringen! De bron hunner tranen, die nog niet uitgedroogd was ontsprong bij die gedachte op nieuwe en vloeide rijkelijk. *Lambert*, die nog steeds bij hen inwoonde, als een goede en getrouwe zoon, riep met een gemengd gevoel van vreugde en wanhoop: »Mijne verwachting heeft zich niet bedrogen. God zij gedankt, dat hare onschuld aan het licht is gekomen!" — Met drift liet hij er opvolgen, terwijl hij de vuist balde: »O, die schelmachtige *Jacob*, zoo hij nog leefde, ik zou de arme *Hanna* op hem wreken."

Maar *Doornhaag's* vrouw sprak »Laat ons aan geene wraak denken, maar veel liever de ongelukkige opzoeken."

— Ja, laten wij haar opzoeken," hernam *Lambert* met geestdrift. »Niet morgen, maar nog zelfs heden."

— Waar zullen wij haar vinden?" voegde *Doornhaag* er bekommerd bij.

— In het dorpje H," zeide *Doornhaags* vrouw.

— Ja! In H." riepen allen gelijktijdig.

De kinderen juichten »zuster *Hanna* komt weerom, die goede zuster *Hanna*! Dan gaan wij weer naar den Groenen Heuvel om bloempjes te plukken; dan zullen vader en moeder weer vrolijk zijn en *Lambert* ook!"

Om nog heden te gaan, daar was niet aan te denken, hoewel *Lambert* brandde van ongeduld. Maar den volgenden morgen na het ontvangen van den gewigtigen brief, begaf zich de geheele familie op weg naar het dorpje H. De zorg voor de hoeve werd aan een vertrouwden bekwamen knecht opgedragen, niemand wilde achterblijven, elkeen hoopte de eerste te zijn om de geliefde weder te vinden en te omhelzen.

Een half uur, nadat zij het dorpje bereikt hadden, bemerkte men dat de paarden, die voor den wagen liepen, zoo vermoeid waren, dat men besluiten moest, af stappen en de reis te voet te vervolgen; *Lambert* hield de teugels vast en wandelde naast den wagen voort. *Doornhaag*, met zijne vrouw en de vijftienjarige *Huibert* en het vrolijke *Aagje*, huppelden dartelend vooruit. — Toen de zorgelooze kinderen den Groenen Heuvel genaderd waren, bleven zij verschrikt stilstaan. Wat was het, dat de kleinen ontroerde? daar zat eene vrouw in neergebogen houding bitter te weenen. Hun gelach

gemonteerd, 2 voor dit climaat vervaardigde piano's, eene belangrijke partij chitzen, sarongs, hoofddoeken, ginghams, mousseline, jaconets, wit en gekleurd katoen, en hetgeen verder te voorschijn zal worden gebragt. (446)

Op de Vendutie van

Vrijdag den 16 Maart aanstaande, vóór de pakhuizen van *Adam & Co.*, zal mede worden verkocht: een partij pas van Engeland aangebragt superieur bier op flesschen in vaten van 4 dozijn, en zulks bij kleine kavelingen voor huisselijk gebruik.

(496) GEBR. ROSELJE & Co.

Op eenen nader te bepalen dag

zal door de ondergeteekenden op publieke Vendutie verkocht worden een factuur per *Richard Thornton* pas aangebragte Goederen, als: fraaije Schilderijën, waaronder verscheidene in olieverw, Jagtgeweren, Buksen, Jagtgereedschap, ijzeren Geldkisten, Geldtrommels, Tafel- en Pennemessen, Passerdoozen, Schrijfpapier, Pennen, Potlooden, Thee- en Presenteerbladen, Provisiën, enz. enz.

(426) JOHN PRYCE & Co.

Landmail Koffers.

(505) VAUPEL & Co.

IN COMMISSIE ONTVANGEN.

Patjols, Ballastschoppen, Aambeelden, enkele en dubbele Dommekrachten, IJzeren en Koperen Deur en Raam Scharnieren, Kast en Koffersloten, benevens Hartsvangers met Mes in lederen scheede, bij

(511) A. VAN OMMEREN & Co.

Van China ontvangen:

Fijn Graslinnen in stukken van 40 yards, Graslinnen Zakdoeken, Zijden Sokken, en op nieuw 2 kisten Zijde en Satijn voor Dameskleeden, enz., enz.

(506) VAUPEL & Co.

***Parfumerie Anglaise*,**

Eau de Lavende, Poudres pour le Hissoir, Bas de soie, chez

(466) M. JANET.

BISCUITS

van *Carr & Co.*

(510) VAUPEL & Co.

Ontvangen:

Elégante Parijsche Waaijers, Tooneelkijkers en Lorgnetten.

(487) LAUGIER & ESMIOL.

DE PILLEN VAN HOLLOWAY.

zijn een overheerlijk middel voor maagkwalen, gebrek aan eetlust en verval van krachten. De echtgenoot van den heer Thomas Ransom, schoen en laarzenmaker te Plumstead, Maxeyroad No. 14, leed sedert zeven jaren aan eene maagziekte en gebrek aan eetlust, en was zoo verzwakt dat zij steeds het bed moest houden. Zij had onderscheidene geneeskundigen geraadpleegd, maar zonder baat, en ten laatste begon men aan haar herstel te wanhopen, toen nam zij als een laatste middel de pillen van Holloway, en tot verbazing van alle hare kennissen ondervond zij eene onmiddelijke verbetering van haren toestand en kort daarna was zij geheel hersteld.

De Prijzen dezer Pillen en Zalf zijn als volgt:

Doosjes Pillen à............. *f* 1,—, *f* 3,— en *f* 5,—
Potjes Zalf à................ - 1,—, - 3,— » - 5,—

Elk doosje en potje is vergezeld van eene aanwijzing hoe men de Zalf en Pillen gebruiken moet.

Zijn op franco aanvrage à contant te bekomen bij *Kruthoffer & Soesman* te Samarang, alwaar dezelve in het groot en klein verkrijgbaar zijn. (1616)

REVALENTA ARABICA.

Op nieuw ontvangen 1000 Blikken.

(127) VAUPEL & Co.

De ondergeteekenden hebben pas ontvangen:
Eene Factuur Fraaije **Likeur-, Olie- en Azijn-Stellen, Engelsche Tafellampen**, enz., enz.

(491) JOHN PRYCE & CO.

S. B. van Kleeff & Co.

Passer Pisang.

Ontvangen per het schip *Nederland*: Gerookte Zalm, Zeeuwsche Chocolaad, Banket, Theerandjes, Haantjes Bier, Keukenstroop in pullen. (493)

Heele Raagbollen, bij

(494) S. B. VAN KLEEFF & Co.

Van der Veen's Elixer, bij

(495) S. B. VAN KLEEFF & Co.

TE KOOP Een **Erf** met de daarop staande **Gebouwen**, benevens melkgevende **Koeijen** van echt Europeesch en Bengaalsch ras; waaronder een fraaije troep van 50 stuks, waarvan velen bezet zijn.

Te bevragen bij den eigenaar

(463) B. A. HAGEN.

BUITENZORG, 7 *Maart* 1855.

Wordt te Koop gevraagd

tegen contante betaling, **een vaartuig**, groot 125 lasten of daaronder, liefst een brik of schoener. Adres

(473) H. M. VAN DORP.

Op aannemelijke voorwaarden, uit de hand

TE KOOP of TE HUUR

een Huis op het Koningsplein, bewoond door den Eigenaar

(501) J. A. PATTIJN.

TE KOOP of TE HUUR een Huis op Parapattan weg naar Menting, en **TE HUUR** een Huis op Noordwijk thans bewoond door den Heer *Brouwer*, beide te aanvaarden met 1 April.

(471) A. PONS qq.

TE KOOP of TE HUUR

het door den heer *P. Mijer* bewoonde Huis en Erf, met daarbij behoorende kampong Kramat, te bevragen bij

(470) D. J. K. PIETERMAAT, *Kramat.*

TE HUUR een Huis met Bijgebouwen, gelegen in de kampong Scott, nabij het Koningsplein, thans bewoond door den heer *van Charante*, te aanvaarden met primo Mei. Te bevragen bij

(480) H. MUTTER, *Goenong Saharie.*

TE HUUR het Huis op het Koningsplein, (Zuidzijde), laatst bewoond door den WelEd. heer *Last.*

(504) METZENDORFF, WILMANS & Co., qq.

TE HUUR een Huis in gang Polonès. Te bevragen bij

(499) W. F. G. POOL.

Onder eerste verband van vaste goederen

Gelden in beleening te bekomen,

tegen eene rente van zes en een half ten honderd 's jaars, bij

(492) M. RUDOLPH qq.

f 8000,-- op eerste hypotheek

of onder solide bortogt. Adres onder letter F. L. bij

(474) H. M. VAN DORP.

19e Hessische Staats Loterij.

Uitgeloot de navolgende seriën:
No. 301. 422. 555. 573. 983. 1573. 1643. 1803. 1921. 2122. 3092. 3291. 3309. 3447. 3492. 3646. 5059. 5596. 5966. 6505.

Namens het Hessische gouvernement,
SCHOTTEN.

(484) Vt. STEPHAN.

Frankforter Loterij.

Loten voor de 128ste Trekking der Frankforter Loterij verlangd wordende, gelieve men daarvan ten spoedigste opgave te doen aan den boekhandelaar *H. M. van Dorp*, te Batavia, ten einde wij in de gelegenheid zijn die tijdig genoeg te kunnen afzenden.

(436) A. SCHWARZSCHILD & Co.

London, 1855.

127ste Frankforter Loterij.

In de eerste en tweede klasse der Frankforter Loterij, zijn van de op Java geplaatste Loten, met eene kleine prijs uitgekomen, de nommers: 12557, 17148, 22099, 23968, 25027, 24286, 17986, 5263, 19676, 22664, 5260, 10379, 17290. Aan de houders dezer nommers zal hiervan nader worden kennis gegeven, en hun, voor zoo ver de voorraad strekt, een nieuw *vrij* lot worden toegezonden. Bij gebrek aan loten wordt de inleg terug betaald.

(437) A. SCHWARZSCHILD & Co.

London.

Eene **GOUVERNANTE**, weldra buiten betrekking, zag zich gaarne weder geplaatst. Hierop reflecteerenden gelieve zich te adresseeren onder lett. A aan den boekhandelaar

(508) H. M. VAN DORP, te Batavia.

De Ondergeteekende, Muzijkinstrumentmaker, neemt de vrijheid het geëerde publiek bij deze te verwittigen, dat hij zich belast met het in orde brengen van alle soorten van muzijkinstrumenten en zich ook aanbiedt tot het herstellen van piano's.

HUBERT.

(509)

Adres ten huize van Mevrouw de Wed. *Legaigneur*, *Peroline.*

Donderdag 15 Maart om 8 ure 's morgens

Verloting

bij Mevrouw *Lejeusne* op Noordwijk. (500)

De Ondergeteekende biedt zich aan tot het geven van Lessen in de **Maleische** en **Javaansche Taal.**

(465) MAAS ACHMAD, te *Matraman.*

---

stakende. zagen zij de ongelukkige medelijdend aan, zonder haar nogtans te herkennen of door haar opgemerkt te worden. Zij waagden het niet, haar aan te spreken en keerden naar den wagen terug.

— Ach moeder!" sprak *Huibert* goedhartig, met tranen in de oogen, »op den Groenen Heuvel zit eene vrouw, die zoo bedroefd is!"

— En wat heeft zij tegen u gezegd?" vroeg *Doornhaags* vrouw.

— Niets," zeide *Aagje* »zij schreit en heeft ons niet eens aangezien."

— Dan zullen wij vragen, of wij haar helpen kunnen," antwoordde hunne moeder, terwijl zij de kinderen bij de hand vatte en hare schreden verhaastte. Weldra had zij den heuvel bereikt en sprak zij op deelnemenden toon:

— Waarom weent gij? kunnen wij u ook helpen?"

Hanna hief het hoofd op, staarde de spreekster verwonderd aan. en slaakte toen een doordringenden kreet.

De dochter had hare moeder herkend, de moeder hare dochter, en weldra weenden beiden in elkanders armen als bedwelmd van vreugde en ontroering. Ook *Doornhaag* en *Lambert* kwamen nader, nieuwe verrassing en vreugde! Het waren tranen van blijde herkenning en zalig wederzien, die onze pen niet in staat is, naar waarde te schetsen. Het geluk was zoo onverwacht voor *Hanna*; zij had alle hoop opgegeven; zij geloofde alles verloren, woorden kon zij, door louter vreugde overstelpt, niet uitbrengen, slechts vrolijke kreten en uitroepingen werden gehoord, tranen gestort, dankgebeden opgezonden, vragen gedaan en beantwoord, allen waren gelukkig en prezen God voor de goede uitkomst, Hem de eere gevende. Wat *Hanna* gevoelde, begreep zij zelve ter naauwernood. Kort te voren was zij nog zoo geheel verlaten, thans zoo rijk gezegend; zij waande zich alléén op aarde, nu was zij weer dochter, zuster en bruid. De sombere nevelen trokken op en liefelijke zonnestralen braken door de duisternis heen, om haar te verkwikken en haar aanzijn licht en leven bij te zetten.

Vrolijk en welgemoed keerde de landjeugd, met sikkel en spade op de schouders, van het veld huiswaarts. Zij zongen en lachten, — een bewijs, hoe ligt hun de arbeid van de hand was gegaan en hoe tevreden zij met hun lot waren. Nieuwsgierig bleven zij bij de groep op den Groenen Heuvel stilstaan, en met vreugde en verbazing herkenden zij *Hanna* in het midden van hare huisgenooten. Met hartelijkheid heetten zij hen welkom en zij wenschten allen geluk, dat zij elkander zoo spoedig hadden weergevonden. Maar ook menig hart voelde zich door deernis bewogen; *Hanna's* uiterlijk toch toonde zoo duidelijk de sporen van lijden en beproeving aan; *Lamberts* voorhoofd was voor den tijd gegroefd en de hairen van het ouderpaar waren van kommer grijs geworden!

De avondkoelte deed zich gevoelen; allen vonden het raadzaam naar het dorp te gaan, om daar aan de afgematte *Hanna* eene schuilplaats te bereiden, waartoe ieder als om strijd zijne woning gastvrij aanbood. *Lambert* wilde haar op den wagen plaats doen nemen, doch de landjeugd hield hem tegen; zij hadden eene draagbaar bij zich, en overdekten die met kleedingstukken, om haar tot eene zachte zitplaats te dienen; de meisjes hielpen *Hanna* er op en de jongelingen droegen haar in triomf naar het dorp. De *Doornhaags* en *Lambert* verdeelden zich aan beide zijden van de draagbaar; de overige landlieden, oud en jong, kwamen achteraan, terwijl de meisjes de voorhoede uitmaakten en zij allen, die zij op weg ontmoeten, vrolijk toeriepen: »wij hebben de onschuldige *Hanna* en de brave *Doornhaag's* weergevonden!"

Bij de kerk gekomen, trad ook de eerwaardige geestelijke den optogt te gemoet. Hij was geheel onverwacht in zijne woning teruggekeerd, en spoedig daarop kwam de tijding tot hem, dat *Hanna* en de *Doornhaags* waren weergevonden; hij besloot daarom hen te gemoet te gaan en welkom te heeten. Zoodra de jongelingen hem zagen naderen, bleven zij stilstaan en plaatsten de draagbaar op den grond; toen groetten allen hem met eerbied en onderscheiding. — De dorpsherder bleef bij

Houders van Cognossementen over

. T. N°. 1/17. 17 vaten IJzeren Vormen, aangebragt van Liverpool per Nederlandsch schip *Java Koerier*, worden verzocht zich te melden bij de Agenten,

(459) BüSING, SCHRöDER & Co.

De ondergeteekende berigt aan belanghebbenden dat, hoewel tot administrateur der O. I. Maatschappij van Administratie en Lijfrenten benoemd zijnde, hij echter, totdat in zijne vervanging zal voorzien zijn, zich als gemagtigde der Maatschappij *de Atlas* te Amsterdam, blijft belasten met het aannemen en uitvoeren van bestellingen van Centrifugaal toestellen, en van stoom- en andere werktuigen.

(464) V. J. VAN DOLDER.

BATAVIA, 1 *Maart* 1855.

Imperial Life Insurance Company.

Established in London in 1820.

The undersigned have been appointed Agents of the above Company in Java, and are ready to receive applications for Insurance, which may also be addressed to Messrs. *McNeill & Co.* at Samarang or Messrs, *Fraser, Eaton & Co.* at Sourabaya.

A Prospectus of the Company, containing Premium tables and the conditions of Insurance is circulated with this paper.

(482) MACLAINE, WATSON & Co.

BATAVIA, 19 *February* 1855.

Imperial Levens-Verzekering-Maatschappij.

Opgerigt te Londen 1820.

De Ondergeteekenden, als Agenten van bovengenoemde Maatschappij op Java aangesteld zijnde, zijn bereid verzoeken ter verzekering te ontvangen, welke ook tot de heeren *McNeill & Co.* te Samarang of de heeren *Fraser, Eaton & Co.* te Soerabaya kunnen gerigt worden.

Een Prospectus der Maatschappij, inhoudende Premielijsten en de Verzekerings-voorwaarden, wordt met dit Blad rondgezonden.

(483) MACLAINE, WATSON & Co.

BATAVIA, 19 *Februarij* 1855.

Flora van Nederlandsch Indië

door

MIQUEL,

Hoogleeraar te Amsterdam,

compleet in drie deelen roijaal 8vo met 50 platen en kaart van Nederlandsch Indië.

Prijs voor inteekening alhier *f* 44. Prospectus wordt op franco aanvrage franco toegezonden. Inteekeningen worden aangenomen door de boekhandelaren *Lange & Co.* en *van Haren Noman & Kolff* te Batavia. (497)

Théâtre Français.

Bij *H. M. van Dorp* te Batavia zijn nog te bekomen enkele der alhier op te voeren opéra's à *f* 1,— per stuk. (507)

Van den Honert's Formulierboek

der onderscheidene acten behoorende tot de Burgerlijke Regtsvordering. Tweede druk, herzien door Mr. *J. Heemskerk Azn.*, gebonden in stevig linnen band.

Pas ontvangen en te bekomen ad *f* 15 bij

(498) VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

Boekhandel *Lange & Co.*

Ontvangen het oorspronkelijke en belangrijke werk van Dr. *Schwaner*, getiteld:

BORNEO,

compleet in twee deelen met vijf en twintig keurige platen, kaart en portret, fraai gebonden *f* 16. (461)

MUZIJK-PAPIER

van 6, 12, 14 en 16 balken ontvangen bij

(489) VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

ALMANACH COMIQUE ET PROPHÉTIQUE

pour 1855, ad *f* 1,— chez

(490) VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

Fraai **Wit** en **Azuré Postpapier** met Stempelen.

(486) LANGE & Co.

Papieren en Schrijfbehoeften.

H. M. van Dorp, te Batavia heeft op nieuw ontvangen, een grooten voorraad **KANTOORBOEKEN** in alle formaten, Velijn Papier, Propatria Post en Fantaisie Papier, diverse soort van Inkt, Diamant en Stalen Pennen, enz., enz. (438)

Boekhandel *Lange & Co.*

Artikelen van Kunst en Smaak, bijzonder geschikt voor Cadeaux, als:

Keurige Sagrijn- en Russisch-lederen, alsmede Fluweelen Schrijfmappen in folio, kwarto en octavo. Dezelfde met uitgesneden ornamenten, om borduurwerk of tapisseriewerk in te brengen. Idem Portefeuilles en Porte-Monnaies. Schildpadden-, Schotsche- en andere Dames-zak- en notitieboekjes. Russisch- en Juchtlederen doelmatige Reiscassetten. Rijk bewerkte Albums, in Leder, Fluweel en Satijn. Velerlei Marmeren-, Electro-Pleeten-, Bronzen- en Vergulde Tafel-Inktkokers, Porceleinen Pomp-Inktkokers, Glazen en Kristallen Cassette-Inktkokers met Koperen Dop, Reis- en Zak-Inktkokers, Rouleaux (vloeirollen) met Kristallen en Beenen Heften. Porceleinen Leitjes in diverse dimensiën. Idem idem voor de Whisttafel. Ivoren en andere Portepluimes, Zilveren geciceleerde Potloodpennen, enz. Beste Engelsche Zak- en Pennemessen. Keurig modern Papier de Luxe, Cream Laid en Bleue Laid Notepaper, met en zonder randen, stempels of naamcijfer. Dito dito Enveloppen en vele andere artikelen meer. (462)

HOLLANDSCHE KASTRANDEN

te bekomen bij

(488) VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

Magazijn van Papier- en Schrijfbehoeften.

Bij *H. M. van Dorp* te Batavia zijn voortdurend voorhanden vele soorten van Papier en andere Schrijfbehoeften, in het groot en klein, tegen zeer civiele prijzen. (485)

Peninsular & Oriental Stoomvaart Maatschappij.

Hiermede wordt bekend gemaakt, dat ten gevolge van het afstaan van verscheidene Booten dezer Maatschappij, ten dienste van den oorlog, de maildienst tusschen Singapore en Sydney is gestaakt, en dat in de plaats van de *indirecte* maandelijksche mail viâ Calcutta, onlangs vastgesteld, de geregelde maandelijksche mail tusschen Bombay en Hongkong zal worden uitgestrekt tot Shanghae.

Tot nadere kennisgave zal er slechts één mail maandelijks van Europa naar Singapore en *vice versa* vertrekken.

De uitgaande mail verlaat Southampton op den 4den, terwijl de terugkeerende omstreeks den 21sten van iedere maand van Singapore vertrekt, behalve in de maanden Mei, Junij, Julij en Augustus, als wanneer het vertrek van Singapore vijf dagen vroeger zal plaats hebben.

Passagiers, die alhier hunne plaats bespreken, betalen de ondervolgende passage gelden voor een hut der 1ste klasse, namelijk:

Van Singapore tot	Suez	*f* 1188.
» » »	Alexandria	» 1313.
» » »	Malta	» 1438.
» » »	Marseille	» 1500.
» » »	Southampton	» 1563.

Bij tijdige kennisgave en tegen betaling van verhoogd passage geld, kan men afzonderlijke plaatsen verkrijgen.

Voor nadere informatiën, zoowede omtrent het passage geld voor kinderen, enz., kan men zich vervoegen bij de Heeren *McNeill & Co.*, te Samarang en te Soerabaya bij de Heeren *Fraser, Eaton & Co.*, en bij de ondergeteekenden

(475) MACLAINE, WATSON & Co.,
Agenten.

BATAVIA, 4 *Maart* 1855.

Nederlandsch Indische Stoomboot-Maatschappij.

Naar aanleiding eener advertentie van den Directeur der Producten en civiele Magazijnen, geplaatst in de *Javasche Courant*, dato 9 Januarij ll. No. 3 en 4, is het vertrek van de Stoomboot *Koningin der Nederlanden*, in verband met de Overland Mail voor dit jaar bepaald op 13 Maart, 13 April, 11 Mei, 11 Junij, 11 Julij, 11 Augustus, 10 September, 10 October, 11 November en 11 December en zulks des morgens ten 8 ure. Passagiers eerste klasse betalen naar Singapore *f* 200,—.

Aldus zullen, volgens het tarief van de Peninsular & Oriental, en de Oostenrijksche Lloyds Stoomboot-Maatschappij, (zie advertentie in ditzelfde blad), de Passagegelden van passagiers der eerste klasse voor de Overlandreize zijn:

van Batavia tot	Suez	*f* 1388.—
» » »	Alexandria	» 1513.—
» » »	Malta	» 1638.—
» » »	Marseilles	» 1700.—
» » »	Trieste	» 1713.—
» » »	Southampton	» 1763.—

(476) MACLAINE, WATSON & Co.

BATAVIA, 4 *Maart* 1855.

OOSTENRIJKSCHE LLOYDS STOOMVAART MAATSCHAPPIJ.

Het vertrek der stoombooten dezer maatschappij van Alexandrië direct naar Triëst is bepaald omstreeks den 6 en 21 van iedere maand, na aankomst der passagiers van Indië en China. De reis wordt gewoonlijk volbragt in minder dan 5 dagen en bestaat er geen oponthoud voor quarantaine.

Passagiers die hunne passage hier bespreken, betalen voor eene hut der eerste klasse. *f* 200,—

» » » » tweede » » 138,—

Een zeker aantal hutten wordt steeds in reserve gehouden ten gerieve van passagiers van Java, die langs dezen weg naar Europa vertrekken.

(477) MACLAINE WATSON & Co.

BATAVIA, 4 *Maart* 1855.

Muzijkhandel.

Door *H. M. van Dorp* te Batavia is verzonden een Catalogus van zijne aanzienlijke Verzameling van Muzijkwerken voor Piano, Viool, Fluit en Guitar. Zij die dezen Catalogus wenschen te ontvangen, zullen hem op aanvrage gratis bekomen. (435)

BATAVIA.

Naar wij vernemen, heeft, gisteren ochtend ten tien ure, de overgave van het bestuur dezer residentie door den heer *A. H. W.* baron *de Kock*, benoemd lid in den Raad van Nederlandsch Indië, onder het houden eener toepasselijke aanspraak, aan den assistent-resident voor de policie, den heer *H. J. C. Hoogeveen*, die met de voorloopige waarneming van dat bestuur belast is, plaats gevonden, zijnde gemelde aanspraak door laatstgenoemden heer beantwoord.

Ten vervolge van ons artikel in de *Java-Bode* van 3 dezer, betreffende de Maatschappij: *Tot Nut van 't Algemeen in Oost-Indië*, zijn wij in staat gesteld, onzen lezers mede te deelen, dat in hare algemeene vergadering van Woensdag jl. het ingekomen antwoord op de in 1851 door de Maatschappij uitgeschrevene prijsvraag No. II, betreffende het *Onderwijs der Javanen*, de bekrooning waardig is gekeurd.

Door het bestuur werd medegedeeld, dat van de *zeven* beoordeelaars *vijf* hadden gestemd en bij eene herhaalde toezending van het geschrift met al de beoordeelingen (waartoe de wet bevoegdheid geeft) hadden blijven stemmen *voor* de bekrooning.

Met gespannen verwachting werd alsnu het verzegeld naambriefje onder de zinspreuk: *in magnis voluisse sat est*" geopend, waarbij de schrijver bleek te zijn de heer *J. F. G. Brumund*, leeraar bij de Hervormde gemeente, thans te *Batavia*, reeds hoogst gunstig bij het lezend publiek bekend, door zijne voor korten tijd uitgekomen werken over de »*Evangelisatie onder de Javanen*" en »*Indiana*".

Groot was de verheuging der vergadering over deze goede uitkomst, en de toespraak van den voorzitter werd met een luid handgeklap toegejuicht. Wij moeten het bejammeren, dat, bij zulk eene treffende en in deze gewesten zoo hoogst zeldzame gelegenheid, de vergadering niet door een grooter getal leden en gasten werd bijgewoond.

Immers, de zaak zelve, het Onderwijs der Javanen, vordert wel aller belangstelling en is voorzeker de edel-

de haar stilstaan; hij drukte *Hanna* de handen en wenschte haar van harte geluk, dat God nog eer het te laat was, hare onschuld aan het licht had gebragt en voegde er bij, dat hij hoopte, dat zij, na zoo veel lijden, nog eenmaal regt gelukkig mogt worden. Ook tot de *Doornhaags* sprak hij hartelijke en welmeenende woorden. Toen vervolgde hij met bewogen stem: »Laat ons, eer wij het dorp ingaan, voor het Godshuis, waar uw aller lijden een aanvang nam, den Heer danken, dat Hij aan uwe beproevingen een einde maakte, en Zijnen zegen afsmeeken over uwe toekomst!" Alle aanwezigen knielden, die woorden vernemende, neder; de mannen ontblootten het hoofd, de vrouwen bogen zich ter aarde, en fluisterden het gebed na, dat met warmte en geloof door den geestelijke werd opgezonden. De woorden uit zijn hart gekomen en over zijn lippen gevloeid, drongen diep in aller gemoed en maakte, dat menig oog vochtig werd. — Daarna spreidde hij zijne armen uit over de knielende groep, sprak den zegen over haar uit, en het plegtig Amen ruischte zacht door de lucht.

Toen vervolgde de trein zijn zegetogt en bereikte weldra het dorpje H.

IX.

Op een van die schoone en lieve herfstdagen, wanneer de zon nog zoo krachtvol schijnt, de natuur zulke prachtige tooneelen aanbiedt en de kruinen der boomen door het geel en bruin hunner bladeren duizende schakeringen voor het oog ten toon spreiden, werd er in het dorpje H. een feest bereid. De jeugd juichte van vrolijkheid en de ouden van dagen verheugden zich met hen. Tegen den middag begaf zich eene groote menigte, in statigen optogt, naar de dorpskerk; allen waren feestelijk uitgedoscht, met linten en bloemen getooid; de knapen hielden groene takken, de meisjes geurige bloemenruikers in de handen. Aan het hoofd van dien stoet bevond zich een gelukkig bruidspaar, voorafgegaan door blozende kinderen, die hun pad met bloemen bestrooiden; onmiddellijk achter hen volgden de blijde ouders, bloedverwanten en vrienden, onder de laatstgenoemden bevonden zich mijnheer en jufvrouw *van Veen* en de kostersweduwe, die met vreugde gebruik van de uitnoodiging hadden gemaakt, om het huwelijksfeest bij te wonen van *Lambert Huiser* en *Hanna Doornhaag*. Alle drie waren zij regt welkome gasten; zij hadden er immer zoo veel aan toegebragt, om het geluk van dezen dag te bereiden.

— Wat is de bruid schoon!" riep een oud moedertje, toen de feestelijke stoet hare woning voor bij ging, »wat is zij rijk en keurig gekleed!"

— Ja, wel is zij schoon," zoo klonk het antwoord van eene even oude buurvrouw;" en regt lief ook. Zie maar eens, hoe minzaam zij haren bruidegom toespreekt en hoe vriendelijk zij tegen de strooistertjes lacht! Wie haar nu zoo ziet en zich haar voor den geest stelt, toen zij voor de knapen half bewusteloos het dorp werd ingedragen, zou ter naauwernood kunnen gelooven, dat zij hetzelfde meisje is."—

— Daar hebt gij gelijk in," hernam het oude moedertje »maar de bruidegom is ook verbazend veranderd; het is, alsof hij in dien korten tijd tien jaren jonger is geworden. Nu, ik ben maar blijde, dat die treurige zaak zoo goed is afgeloopen!"

(*Wordt vervolgd.*)

ste taak, die de Maatschappij in den kring harer werkzaamheden kan opnemen.

Aanstonds na de vergadering, begaven de voorzitter met twee leden des bestuurs zich ten huize van den heer *Brumund*, om hem de gelukwensching van de Maatschappij toe te spreken.

Aldaar werden de hartelijke woorden des voorzitters door den schrijver met eene minzame dankbetuiging beantwoord. Weldra kwamen eenige andere leden uit de vergadering mede hun deel aan de gelukwensching nemen.

Men zal zich herinneren, dat de uitgeloofde eerprijs bestaat in de *Dubbele gouden Medaille*, benevens eene geldsom van *Een duizend gulden Indisch.*

De Maatschappij heeft zich voorgesteld het eermetaal, in eene nader uit te schrijven Buitengewone Algemeene Vergadering, plegtig uit te reiken.

Het geschrift zal door de Maatschappij, onder des schrijvers naam, worden uitgegeven en algemeen verkrijgbaar gesteld.

— Men meldt ons van Tangerang:

Op den 6den dezer werd, in de nabijheid van de kampong *Pasier Gadoeng*, behoorende tot het land *Bazar Baroe*, op den grooten weg, het lijk van een onbekenden Inlander gevonden. Naar men gist was hij uit Bantam afkomstig en moet — daar er geene kenteekenen van een geweldadigen dood aan hem bespeurd werden — hij ten gevolge van ziekte en gebrek het leven hebben verloren.

— Op den 8 dezer maand geraakten twee inlanders, *Beriep* en *Komeng*, beide in de kampong Tjilongok, op het land Karang Seram woonachtig, over eenige vermiste kippen in twist. Deze liep zoo hoog, dat *Beriep* aan *Komeng* met een scherpgepunte bamboe en een mes vijf wonden toebragt en daarop ook zichzelven in de buik verwondde. Hiermede niet te vreden, trachtte hij zich door het ophangen aan een boom van het leven te berooven, doch werd nog in tijds door eenige toegeschoten inlanders afgesneden.

— Uit Cheribon meldt men ons, dat op den 15den Februarij jl. een man in het district Madja, en den 24sten dierzelfde maand drie menschen te Gegiessieklor, terwijl zij bezig waren hunne sawavelden te bewerken door den bliksem getroffen zijn en dat slechts een hunner den dood heeft mogen ontsnappen.

— In de assistent-residentie Indramayoe is, door onvoorzigtigheid van eene Inlandsche vrouw, brand ontstaan in de dessa Tekandangan, welke een verlies van ruim *f* 2500 heeft ten gevolge gehad.

— Uit den staat van het rijstgewas op Java onder ultimo Januarij jl., bij de *Javasche Courant* van heden gevoegd, blijkt het, dat het padiegewas, hetwelk door de vele overstroomingen hier en daar ernstig had geleden, weder meer gunstig staat en de hoop op een gunstigen oogst daardoor is verlevendigd.

— Men leest in de *Javasche Courat* van heden:

Aan de heeren *J. F. G. Brumund*, Mr. *F. L. Anthing*, *A. H. Bloem*, *J. J. Brouwer*, *J. B. Drossaers*, *A. J. Elliot*, *A. Fraser*, *E. W. King*, *H. A. Klerks*, *G. F. de Bruijn Kops*, *J. L. Martens*, *F. G. Samuels* en *F. W. H. van Straaten*, ingezetenen te Batavia, is dezer dagen door het Gouvernement te kennen gegeven, dat de *"Christelijke Ambachtsschool,"* zoo als zij in de ingediende stukken wordt omschreven, door hetzelve wordt erkend en toegelaten, mits ook de middelen, die het Bestuur der *"Christelijke Ambachtsschool"* zal aanwenden tot bereiking van het voorgestelde doel, niet in strijd zijn met de wet en de staatkundige belangen dezer bezittingen, en onder uitdrukkelijke voorwaarde, dat het Bestuur zich zal onderwerpen aan de bepalingen op het lager onderwijs.

FRANKRIJK.

— Volgens berigten uit Nieuw-Caledonia van 24 Mei toonden zich de inboorlingen zeer vriendschappelijk jegens de nieuwe bezitters van die streek, de Franschen. Te Ballade is een fort opgerigt, dat door 30 artilleristen bezet is. De zendelingen maken groote vorderingen. Goede geologen zijn overtuigd, dat men in de bergen van de provincie Victoria goud zal vinden. Er bestaan ook steenkolenmijnen. De voornaamste producten van den grond zijn het suikerriet en arrowroot in overvloed. Koffij-, olijf- en oranjeboomen, uit Sidney overgebragt, telen er uitmuntend. Eene breede en bevaarbare rivier, die men in het noordelijk gedeelte van het eiland ontdekte, besproeit rijke vlakten, welke men in heerlijke weiden zou kunnen veranderen.

— Dezer dagen heeft de regtbank, ter zake van een geschil omtrent de nalatenschap van den bekenden baron *de Richemont*, die beweerde, dat hij was *Lodewijk XVII*, op wonderdadige wijze uit de gevangenis van den Temple gered, uitgemaakt, dat hij niemand anders was geweest dan zekere *Louis Hebert*, ex-surnumerair bij de prefectuur van de Beneden-Seine, daarna koopman in glaswerk, die in 1830 door de correctionele regtbank van Rouaan, wegens eenvoudige bankbreuk, veroordeeld was tot drie maanden gevangenisstraf.

— De brieven en dagbladen uit Marseille bevatten eenige nadere bijzonderheden omtrent den moordaanslag tegen den generaal *de Rostolan*. Deze generaal bevond zich te paard en verliet met zijnen staf zijne woning, toen een man met een kiel aan tot hem naderde en een pistoolschot loste, hetwelk echter niet hem, maar den kolonel *Fornier de St. Lary* trof. De ontvangene wonde had gelukkig weinig te beduiden, en de moordenaar, die een Zouave was, en zich over een hem aangedaan onregt beklaagde, naar hij meende, werd dadelijk gevat.

— Tusschen Rion en Dax had dezer dagen het volgende voorval plaats. In een der rijtuigen van den spoortrein zat eene dame met haar dochtertje, drie jaren oud. Door eene plotselinge beweging valt het kind tegen het portier, dit opent zich en het kind rolt op den weg. De wanhopige moeder wil uit den wagen springen, doch wordt door de medereizigers tegengehouden, die te vergeefs hunne kreten met de hare vereenigen om den trein te doen stilhouden. Zij werden niet gehoord en de trein vervolgde den weg tot Dax. Daar gekomen werd per telegraaf een later komenden trein te Rion gewaarschuwd. Een hulplocomotief werd naar de plaats van het voorval gezonden. Daar komende, vond men het kind met het hoofd op een spoorstaaf liggen slapen. Het werd opgenomen en de locomotief keerde met volle snelheid terug. Bij zijn aankomst, vliegt het kind weenende de moeder om den hals en na haar met kussen te hebben overladen, zegt het: Moeder, ik heb honger, geef mij wat brood. Dit voorval, dat gelukkig geene noodlottige gevolgen had, heeft het wenschelijke aangetoond, dat in de rijtuigen op de spoorwegen een middel aangebragt worde, waardoor de passagiers, in geval van nood, den conducteur een sein kunnen geven.

— Het officiele dagblad voor de marine-aangelegenheden berigt, dat de admiraal *Hamelin* met zijn staf naar Frankrijk zal terugkeeren, en aan het hoofd van het Fransche escader in de Zwarte Zee zal worden opgevolgd door den vice-admiraal *Bruat*. De eskaders van den Oceaan en van de Middellandsche Zee zijn alzoo vereenigd tot ééne vloot, welke den naam zal dragen van "het escader der Middellandsche Zee." De schout-bij-nacht *Charner* blijft bij het escader dienen. De schout-bij-nacht *Bouët-Willaumez* keert met den admiraal *Hamelin* terug. De schout-bij-nacht, *Rigault de Genouilly* blijft, tot nader order, ter beschikking van den opperbevelhebber der landmagt en belast met het commando over de bij Sebastopol ontscheepte zeelieden. De schout-bij-nacht *Lugeol* zal te Constantinopel zich bezig houden met de regeling van de dienst van het escader der Middellandsche Zee.

— De sultan heeft aan de Fransche generaals *Canrobert* en *Bosquet* de ridderorde van Medjidjé 1ste klasse verleend. Het besluit betreffende deze onderscheiding zal aan de bevelhebbers worden te hand gesteld door den Turkschen generaal *Osman-Pacha*, den bevelhebber der Turksche divisie in de Krim.

DENEMARKEN.

Van Kopenhagen is alhier per telegraaf berigt ontvangen van de zamenstelling van het nieuwe ministerie. Het telt de volgende leden: De graaf Moltke-Bregenved, eerste minister; de geheimraad *Schcel*, minister voor Holstein; de amtmann *Stockffelh*, voor Sleeswijk; luitenant-kosonel *André*, financien; de professor *Hall*, eeredienst; de conferentieraad *Bang*, binnenl. zaken; de conferentieraad *Simony*, juistitie; de graaf Wulff-Plessen, buitenl. zaken; de kolonel *Luttichau*, oorlog, de admiraal *Mourier*, marine.

— Den 18den Dec. is ten gevolge van een koninklijk rescript, het Deensch Volksthing door den eersten minister geopend. Aan het slot der openingsrede werd den Koning door de leden van het thing een negenmaal herhaald hoerah gebragt. Tot president is wederom de advocaat bij het hoogste geregtshof, *Rottwitt*, gekozen. Er zou eene mededeeling van wege de regering aan de beide thingen worden gedaan.

RUSLAND.

Uit Petersburg wordt gemeld, dat de graaf *von Nesselrode* in den laatsten tijd zeer bij den Czaar in gunst is gerezen, en ten blijke daarvan een uitgestrekt landgoed in Finland heeft ten geschenke ontvangen. Dit verlevendigt de hoop op eene vredelievende gezindheid van de zijde des Czaars. De verwijdering tusschen den grootvorst Constantijn, het hoofd der oorlogspartij, en den rijkskanselier blijft steeds zeer groot.

— Uit brieven van een hooggeplaatst persoon blijkt, dat de Russische staats-koeriers in 96 uren den weg van Sebastopol over Odessa tot Moskou afleggen; daar worden zij met altijd gereed staande extra treinen van Moskou naar Petersburg overgebragt, zoodat zij in 108 uren den afstand van 2300 wersten afleggen; 7 wersten zijn eene Duitsche mijl.

— Uit Petersburg wordt geschreven, dat men het sluiten der aliantie van 2 dezer aldaar met onverschilligheid heeft vernomen. Men houdt die daar voor eene ijdele demonstratie, zooals de vroegere het waren.

— In de dorpen van de Krim verkondigt de Russische geestelijkheid, dat het leger der geallieerden slechts daarom nog niet vernietigd is, omdat de Czaar dit verboden heeft, ten einde aan de zondaars den tijd tot berouw te laten. Overigens schijnt dat prins *Mentschikoff* de overgave van Sebastopol voor het jaar 1855 uitgesteld heeft.

— Volgens de Peterburgsche Kalender bedroeg in 1851 de bevolking van Europeesch Rusland, zonder de geregelde legermagt, 52,383,713 zielen, die van Siberie 4,118,322, die van Trans-Kaukasie 2,173,584, die van Nieuw-Rusland 3,270,140, die van Klein Rusland 3,043,440 die van de Oostzeeprovincien 1,650,527, die van Polen 4,152,055, die van Finland 1,631,915 en op de landerijen der ongeregelde troepen 2,279,290.

— Het Russische hof wordt door verschillende omstandigheden tot den oorlog gedwongen. De aanhangers van den grootvorst *Constantijn* willen den grootvorst *Alexander* de troons-opvolging betwisten. De wet op de troonopvolging van *Peter I* luidt namelijk in dien zin, dat de oudste zoon van den regerenden monarch dezen moet opvolgen. Nu was *Nicolaas* echter ten tijde van de geboorte van *Alexander* (1818) noch regerend vorst, — hij beklom den troon in 1825, — noch troons-opvolger. De oudste zoon van den Czaar, zeggen de scheurmakers, is alzoo *Constantijn*, die in 1827 geboren werd. De Czaar bevindt zich hierdoor in groote verlegenheid, daar de aanhang van zijn tweeden zoon kan vermeerderen en bij, om hem te bevredigen, den oorlog zooveel te krachtiger moet voortzetten, daar hem slechts door de grondvesting van een Oosterschen rijk de mogelijkheid overblijft, deze oneenigheid te doen ophouden.

— Een brief uit Odessa meldt, dat de 9de divisie infanterie aldaar aangekomen is. De aankomst der 6de divisie, onder den generaal *Bellegarde*, werd eerstdaags te gemoet gezien. Beide divisien begeven zich naar Perekop, om zich te voegen bij het corps, hetwelk de generaal *Osten-Sacken* aldaar bijeenbrengt. Volgens het nieuwe, door keizer *Nicolaas* goedgekeurde, plan van veldtogt zal Perekop de operatie-basis voor de verdediging van de Krim vormen. De verdediging van Sebastopol zal op zelfstandige wijze voortgezet worden; evenwel zullen de generaals *Mentschikoff* en *Osten-Sacken* elkander wederkeerig hunne operatien mededeelen, ten einde met de behoorlijke eenheid en overeenstemming te handelen.

TURKYE.

Uit de overland telegrafische depêches van *H. Cred*[…] ontleenen wij het volgende:

Triëst, 10 Januarij. Omtrent het tooneel des oorl[…] wordt het volgende medegedeeld: Gelijktijdig met […] operatiën van de Russische generaals *Wranger* en […] *butoff* tegen Kars en Erzeroum, heeft een ander R[…]sisch legercorps eene beweging tegen Redout Kalé g[…]maakt. Deze laatste beweging geschiedde echter all[…] om verkenningen te doen, want zoodra de Russen […] overtuiging hadded erlangd, dat de schepen en troep[…] der geallieerden, na de hevige stormen, welke den […] en 18 November geheerscht hadden, op verschillen[…] punten der Circassische kust in eenen goeden toesta[…] gebleven waren, keerden zij naar hunne vorige stelli[…]gen terug. Het is zeer te verwonderen, dat de Russ[…] in deze bewegingen door de Circassiërs onder *Scham*[…] die sinds den aanvang des oorlogs zulk eene dubbelzinni[…] rol speelt, niet verhinderd zijn. Hij schijnt zich om […] stellingen der Turken noch die der geallieerden en eve[…]min of deze de zegepraal behalen of de nederlaag li[…]den, te bekommeren. *Omar pacha* is te Constantinop[…] door den sultan en den groot-vizier allervriendelijk[…] ontvangen geworden. Al zijne billijke eischen op d[…] verbetering en den staat der Turksche troepen en d[…] expeditie naar Eupatoria betrekking hebbende, zij[…] toegestaan. Op den 22 December waren bereids 12,00[…] man Turksche troepen naar Eupatoria ingescheept; he[…] nieuwe garnizoen van die plaats bestaat uit eene geheel[…] divisie. Na de aankomst der Turksche troepen, welk[…] aldaar den 6 Januarij met hunne cavallerie en artilleri[…] zullen landen, is men voornemens dadelijk de operatie[…] tegen Simforapol te beginnen. De drie Fransche regi[…]menten cavallerie, welke te Burgas gereed zijn om ingescheept te worden, zullen mede naar Eupatoria vertrekken. Men zegt, dat de Russische generaal *Osten-Saxen*, die zijn hoofdkwartier te Simforapol heeft, van prins *Menschikoff* in last heeft bekomen, om met 45,000 man infanterie, 9000 man cavallerie en 80 stukken geschut eene aanvallende stelling voor Eupatoria aan te nemen. De troepen der geallieerden maken eene verkennende beweging naar de stelling van generaal *Liprandi*, aan gene zijde van de Tchernaya, hetgeen bewijst, dat de geallieerden voornemens zijn den veldtogt tegen het Russische leger, dat te Baktschi Serai gelegerd is, te openen. Zij zijn thans sterk genoeg om eene betere positie dan de tot nog toe bezette te veroveren. De vereenigde vloten zijn thans onder het bevel van de vice-admiraals *Bruat*, *Lyons* en *Achmet*. Eerstgenoemde ligt op dit oogenblik met 8 stoomschepen te Varna.

Triëst, 6 Januarij. Berigten uit Weenen melden, dat de ambassadeurs der Westersche mogendheden officieele mededeelingen uit de Krim hebben ontvangen, welke inhouden, dat de algemeene aanval op Sebastopol binnen weinige dagen, zoo te land als ter zee, zal aanvangen. Het plan voor den aanval werd overwogen en vastgesteld in het bijwezen van den hertog van *Montebello*. Men wil dat de Engelschen het bombardement aan de regterzijde van de haven en het oostelijk gedeelte der stad zullen beginnen, terwijl de Franschen trachten zullen een bres in het centrum te maken en gelijktijdig een aanval op de linkerzijde beproeven.

Men meldt ook, dat uithoofde van het regenachtige weder, hetwelk elk vervoer zeer moeijelijk maakt, de levensmiddelen te Sebastopol zeer schaarsch geworden zijn.

— De laatste tijdingen uit Constantinopel zijn van 28 December. Daaruit blijkt vooreerst, dat eene zamenzwering onder de uitgewekene Italianen en Grieken was ontdekt, met het doel om de Fransche officieren en de Engelsche zeelieden te vermoorden. *Haireddin-Pacha*, de minister van policie was afgezet en de gouverneur van Salonica in zijne plaats benoemd; voor laatst genoemden post was nog niemand bestemd. De generaal *Larcher*, bevelhebber van de geallieërde troepen te Constantinopel, had eene proclamatie uitgevaardigd, waarin hij aan zijne soldaten voorzigtigheid aanbeveelt en tevens achting voor de inwoners, met toestemming echter van zoo noodig, tot hunne eigene verdediging van hunne wapens gebruik te maken. De president van den grooten raad, *Chekib-Pacha* was overleden. Het Engelsche transportschip no. 119 was met de geheele lading in de haven van Constantinopel verbrand.

Men had te Constantinopel tijdingen uit de Krim tot 25 December. De Russen deden herhaaldelijk uitvallen, doch steeds zonder vrucht. Op dat tijdstip begonnen de troepen der geallieerden de barakken te betrekken. De Engelschen waren nog 400 mètres van de vesting, maar zetten de werkzaamheden met spoed voort en men dacht, dat de batterijen den 15den Januarij het vuur weder zouden openen. Het gerucht was te Constantinopel verspreid, dat de Russen een aanval op Eupatoria beproefd hadden, doch terug geslagen waren. Men voegde er bij, dat de Turken zich van een honderdtal paarden en van een zeker aantal Kozakken hadden meester gemaakt. Er waren nog andere Russische corpsen naar Eupatoria op marsch; men was echter niet bevreesd, dat deze de ontscheping der Turksche troepen verhinderen zouden, die bestemd zijn om het 30,000 man sterke Turksche leger aan te vullen, dat bestemd is om de operatien der geallieerde troepen te ondersteunen.

Volgens andere mededeelingen uit Constantinopel, van drie dagen vroegere dagteekening, telden de geallieerden een buitengewoon groot aantal zieken onder de militairen, waarvan 1/3 Engelschen waren.

KAAP DE GOEDE HOOP.

Vergiftiging. Een groot gedeelte van de jeugdige bevolking van het oost einde van D'Urban was bijkans op ll. Zaturdag afgesneden door toevallige vergiftiging. Het schijnt dat men eene kwantiteit loodsuiker zorgeloos in een papier had laten liggen op een rak in eenen stal, terwijl de eigenaar afwezig was. Het pakje werd ontdekt door twee scholieren van Mejefv. *Groom*, die, denkende dat het broodsuiker was, het gevondene naar het bosch droegen, en hunne makkers tot het feest genoodigd hebbende, genoten niet minder dan 20 kinderen van beide sekser van het giftig preparaat. Allen werden spoedig ongesteld naar mate van de hoeveelheid door hen genoten; en zoo men de oorzaak niet spoedig ontdekt had, zou een ernstig verlies van leven hebben plaats gehad. Een vomatief toegediend zijnde, herstel-

BIJVOEGSEL
behoorende bij den
JAVA-BODE,
van Zaturdag 10 Maart 1855, No. 20.

den al de kinderen spoedig weder. Wij vernemen dat tusschen 1 en 2 lbs., verslonden zijn, en dat het restant, nog 9 of 10 lbs., zorgvuldig in het bosch verborgen werd voor eene nadere gelegenheid.

De Grenzen. Van Britsch Kaffraria, zegt de »*Frontier Times*," vernemen wij, dat alles op den datum onzer jongste berigten rustig was. De drie Kaffers die de geweldenary gepleegd hebben aan de heeren *Sephton* en *Giddey* aan de Thomasrivier, waren echter over de Kei ontsnapt, bevreesd zijnde voor het misnoegen van Sandille, die men zegt een troep van 300 personen te hebben gezonden om hen te pakken. Het opperhoofd niet in staat hen te vangen, nam hun vee in beslag, hetwelk hij naar King Williams Town zond als eenige vergoeding voor de misdaad, maar die soort van vergoeding zal waarschijnlijk door de authoriteiten van de hand worden gewezen.

— Extract uit eenen brief van Fort Beaufort, heden morgen, 2 Jan. ontvangen:

»De oorlogs-geruchten hebben derzelver rol gespeeld.— Vele grens-bewoners hebben binnen de laatste zes weken hunne plaatsen verlaten, en zijn met hunne huisgezinnen en kudden geretireerd naar de Districten van Albany en Somerset, en zelfs verder. Het gewoel heeft zich wijd en zijd verspreid; alle landbouw en bouwen zijn gedurende de laatste twee maanden gestaakt, de eene wagenvracht na de andere met meubelen en producten was vooraf reeds overgebragt te Fort Beaufort en Grahamsstad. Fraaije koorn-oogsten staan voor den sikkel gereed, maar er is niemand om te snyden; honderde schapen zijn in de gezwollene rivieren verdronken of op de wegen achter gelaten. De verliezen zijn enorm geweest en er zullen jaren worden vereischt om dezelve goed te maken.

Cradock, 30 December 1854. Ik ben verblijd te kunnen zeggen dat de jongste opschudding alhier bedaard is, maar het korte schrikbewind is niet voorbij gegaan zonder aanmerkelijk kwaad te hebben veroorzaakt. Weinig boeren hebben het nachtmaal bijgewoond. Op Kersdag gingen zij zwaar gewapend naar de kerk — zijnde er gedurende de dienst behoorlijk schildwachten gesteld bij elke deur en piketten op de kopjes in de nabijheid van de plaats. Eenige boeren hadden mede personen gehuurd om hunne huizen gedurende hunne afwezigheid in de kerk te bewaken.

SANDWICH EILANDEN.

Naar luid van berigten van de Sandwich-eilanden heeft de Britsche vertegenwoordiger aldaar, generaal *Miller*, in een onderhoud met den Koning en de grooten des lands, zich in naam zijner regering ten sterkste verklaard tegen het voornemen van dien vorst, om zijn rijk aan de Ver. Staten af te staan, zeggende o. a., dat Groot-Brittannie zoodanige daad niet met onverschillige oogen zoude aanzien en dat overigens een vorst niet zonder geheel vrijwillige toestemming van zijn volk zijn land aan eene andere mogenheid mag afstaan. De Koning antwoordde, dat hij de zaak in overweging zoude nemen.

Kunsten, Wetenschappen, Landbouw, Nijverheid, Land- en Volkenkunde.

De Fransche en Engelsche legers in de Krim.

In een geacht Duitsch tijdschrift vindt men de volgende beoordeeling van de legers der geallieerden in de Krim:

Tot nu toe was het onpartijdig oordeel over de Fransche en Engelsche troepen in de Krim, dat de eersten de laatsten uit een militair oogpunt beschouwd, overtreffen, de laatsten daarentegen de eersten in physieke en morele eigenschappen te boven gaan.

Dit onderscheid leert men het best kennen uit de verhalen van krijgskundige ooggetuigen. Zij zijn het allen eens, dat de tactiek der Engelsche armee veel te wenschen overlaat; dat hare infanterie de geschiktheid mist om een gevecht behoorlijk in te leiden, de sterkte van den vijand te peilen, hem op te houden, te vermoeijen en hare eigene krachten tot het beslissende oogenblik te sparen; dat zij de tirailleursdienst slecht verstaat en in den vorm van de tegenwoordige wijze van vechten met klein geweer vrij onbruikbaar is. Daarentegen behoort tot hare deugden, dat zij in het front, bij het opmarcheren geen levenden hinderpaal kent, en in linie zoowel als in kolonne vechtende, bij den schok, slechts het alternatief kent: of den vijand overhoop te werpen, of vernield te worden. In deze uiterste onvertsaagdheid, in deze dapperheid, overtreffen de Engelsche troepen schier alle andere en deze eigenschap heeft zeker groote waarde; ongelukkig heeft zij het gebrek, dat eene Engelsche armee daardoor spoediger smelt dan iedere andere, hetgeen hier des te erger is, omdat Engeland onder de Europesche mogendheden juist diegene is, wier leger het moeijelijkst kan aangevuld worden.

De Fransche armee is van oudsher wegens hare dapperheid geroemd geweest; alleen in de jaren 1813 en 1814 bespeurde men bij haar nu en dan een eenigzins belagchelijk respect voor de Kozakken, dat echter niet teruggekeerd is. Zij is bovendien geschikt voor alle vormen der tactiek en in het tirailleurs-gevecht stellig door geen ander voetvolk ter wereld geëvenaard, laat staan overtroffen. Maar den doggen-aard der Britten, waardoor zij bij elk gevecht zich als het ware in den vijand vastbijten, bezitten de Fransche soldaten niet. Men zal echter in de meeste gevallen meer met hen uitrigten dan met de Engelsche infanterie. Alleen dan, als het er op aankomt, bedaard eene bres te beklimmen of in gesloten gelederen tegen eene batterij op te rukken, in het carré en onder het hevigste kruisvuur, komt aan de laatsten de prijs toe. Het Fransche voetvolk betast en bevoelt om zoo te zeggen den vijand, voor het ernstig met hem begint te worstelen. Het vergewist zich van de sterkte zijner spieren en zenuwen en van de zwaarte zijner kracht. Blijkt uit dat onderzoek, dat de vijand te sterk is, dan zal de Fransche infanterie niet ligt trachten een gevecht met hem te beginnen. De introductie van het gevecht is dan meesterlijk. Zwermen van tirailleurs, die van elken hinderpaal, welken de bodem aanbiedt, gebruik maken en achter iederen boom, achter iederen struik eene bedekking zoeken en vinden; ligte soutiens, achter hen mobile, van het eene tot het andere punt ijlende kolonnen; — verder in den achtergrond eerst de groote massa's en op den meest verwijderden heuvel, van welken men een overzigt heeft, de veldheer zelf, onbereikbaar voor het vuur der strijdende troepen en geheel in staat te zien, te beoordeelen en te leiden.

Hoe geheel anders is het opmarcheren der Engelschen en Schotten, om den slag te beginnen. Zij trekken den vijand te gemoet, langzaam genoeg, om gedurende eenigen tijd het mikpunt zijner batterijen te zijn en dan nog wel in gesloten liniën; geen enkele compagnie wordt ontbonden, om het terrein te recognosceren. Maar in deze afgemetene beweging, die nergens, zelfs niet in het heetste vuur versneld wordt, is geen storing voelbaar. De vijandelijke kogels vliegen door de liniën en massas, die zich als aan een draad bewegen, en werpen geheele reijen als met een enkelen slag ter neder; die gelederen worden daardoor niet in wanorde of tot staan gebragt. Moge vallen wie valt. Met zulke soldaten kan men iederen vijand aantasten, maar bij elk gevecht dringt zich de vraag op, hoe velen er over zullen blijven?

Om de betrekkelijke waarde der Fransche en Engelsche wijze van vechten juist te beoordeelen, moet men weten, dat de moderne tactiek zoowel het verkrijgen van een numeriek overwigt over den vijand, door eene grootere oeconomie in het verbruiken der strijdmiddelen, als het verdrijven van den vijand uit zijne stellingen beoogt. In dit opzigt was *Napoleon* de grootste tacticus niet alleen van zijn tijd, maar van alle tijden. De keizer was nooit gewoon den beslissenden aanval op het slagveld onvoorbereid en voor dat de vijand, om zoo te spreken murw geworden was, te bevelen. Het eerste, wat hij in een gevecht trachtte tot stand te brengen, was de verbreking en verplaatsing van het evenwigt der tegenover elkander staande krachten ten voordeele van de zijne, en eerst als dat doel bereikt was, waagde hij den beslissenden aanval, die den vijand verpletteren moest. Dit stelsel werd door Pruissen en Oostenrijk en in het algemeen door alle beschaafde legers, van de Franschen overgenomen en nog wel gedurende de tegen *Napoleon* gevoerde oorlogen; de eenige natie, die van dit stelsel niets weten wilde, was de Engelsche.

Wat de kavallerie betreft, zij heeft weinig gelegenheid zich te ontwikkelen, om dat het terrein voor haar niet deugt en het hier meestal om het bezit van schansen en stellingen te doen is. De Franschen hebben de meeste kavallerie overgebragt, hoewel niet veel meer dan 4000 paarden. Lord *Raglan* bezat aanvankelijk ongeveer 2000 man kavallerie, die echter thans tot hoogstens 1200 man gereduceerd is. De Turken hebben in het geheel geene ruiterij, zoodat de geheele kavallerie van de geallieerden hoogstens 5000 paarden zal bedragen, hetgeen bij een leger van 85,000 man te gering is om in aanmerking te komen. De eenige keer, dat de ruiterij gelegenheid had zich te onderscheiden, was de aanval der Engelsche roode garde bij Balaklava. Men kent dit schoone regement uit meer dan eene beschrijving. Alle paarden zijn schimmels, de ruiters kloeke mannen, ware Athleten; schitterende kurassen, blinkende helmen en wapperende pluimen vermeerderen den indruk, dien dit regement maakt. Het was bijzonder deze indruk, welke in meergemeld gevecht besliste.

De Russen stonden in twee kolonnes, elk van 8 escadrons. Op deze derdehalfduizend paarden viel de garde in galop aan, hetgeen de Russen zoo verraste en verbijsterde, dat hunne zestien gelederen sterke massas uiteen stoven en het veld weldra met ter aarde geworpen ruiters en losse paarden bezaaid was. In dezelfde bataille deed de Engelsche kavallerie een tweeden aanval op eene sterke Russische batterij. Ditmaal was het de ligte kavallerie, welke hem uitvoerde en te gronde ging, omdat zij het niet wilde opgeven.

In den verderen loop van het artikel wordt voorts nog gezegd, dat de deugden en gebreken van beide armeën in hare aanvoerders naauwkeurig gerepresenteerd zijn. Lord *Raglan* is doorgaans niet daar, waar hij het best in staat is, het slagveld te overzien, maar waar de kogels het meeste fluiten. Zoo reed hij o. a. bij den stouten marsch van Belbek naar Balaklava altijd eenige honderde schreden voor zijne troepen uit en stelde zich zoodanig aan gevaren bloot, dat hij eens op het punt was, in het gezigt van zijn eigen volk, door een troep Kozakken gevangen genomen te worden.

Wat boven gemelden aanval van de Engelsche ruiterij bij Balaklava betreft, zoo weet men uit Engelsche dagbladen, dat de Russische generaal *Gortchakoff* den volgenden dag, tegen eenige officieren, die wegens de uitwisseling van gevangenen bij hem waren, de aanmerking maakte dat deze aanval, volgens de regelen der krijgskunst eene dwaasheid geweest was. In soortgelijken zin moet de generaal *Canrobert*, die van eene nabijzijnde hoogte dezen stoutsten aller charges zag, gezegd hebben; »*C'est magnifique, mais ce n'est pas la guerre.*

Ingezonden Stukken.

Aan
de redactie van den Java-Bode.

WelEdele Heeren!

Het zoude overbodig zijn te melden, dat ik Uw geacht blad met aandacht lees, maar zie! uw No. 19 van den 7den dezer bevat iets, dat mijne aandacht meer dan gewoonlijk tot zich trok, en ik durf zeggen niet alleen van mij, maar van zoo vele braven, wier getal ik niet zal præsumeren op te geven. Ik bedoel het artikel over de ridders in deze gewesten. Hier heeft eene groote vergissing plaats gevonden. Men heeft vergeten de ridderorde, die op het Vaandel van het 7de bataillon infanterie prijkt. Of heeft men die opzettelijk er uitgelaten, omdat het moeijelijk zoude vallen te bepalen, het getal waaraan die eene gelijk staant? Ik voor mij heb altoos in de meening verkeerd, dat ieder rot van dat bataillon het regt heeft, zich die eer persoonlijk aan te trekken.

? ? ?

Iets Over het Bureau Véritas.

In de *Staats-Courant* van den 18den dezer, komt eene vermelding voor van het aantal vergane, verbrande en afgekeurde schepen in het verloopen jaar, medegedeeld door Véritas

Het groot belang, dat deze nog door velen in Nederland genoegzaam of in het geheel niet gekende inrigting, ook voor onzen handel heeft, gaf mij aanleiding dezelve met korte woorden eenigzins nader bekend te maken.

Het Bureau Véritas is van oorsprong eene Nederlandsche instelling, welke bij hare oprigting, met een jaarlijksch voorschot van *f* 5000, door Koning Willem I werd aangemoedigd. Tijdens de revolutie van 1830, werd zij tot verplaatsing gedwongen, en vestigde zich toen te Parijs, als de hoofdstad van het vasteland van Europa, waar zij sedert, tot hare taal de Fransche als de meest algemeene het best kunnende aannemen, is werkzaam geweest en langzamerhand de uitbreiding heeft gekregen, die haar thans tot eene overal geaccrediteerde wereldmaatschappij, onmisbaar voor Scheepvaart en den daarop betrekking hebbenden handel, heeft gemaakt.

Hoewel in den beginne dikwijls beduidende verliezen en weinige medewerking haren vooruitgang tegenhielden, en zelfs haar bestaan meermalen in gevaar bragten, was dit niet voldoende hare Directie den moed te doen verliezen en de hoop te benemen, het gewenschte doel te zullen bereiken. De belooning voor deze volharding bleef dan ook niet uit, want toen bij Engeland en later bij Nederland, Zweden en Amerika, de vrije scheepvaartwetten in werking kwamen, was eene inrigting als Véritas zoodanig onmisbaar, dat indien zij niet had bestaan, men er toe had moeten overgaan, dezelve op te rigten.

Het Lloyds-register of Shipping te Londen, was niet voldoende, dewijl men daarin alleen Engessche en eenige weinige vreemde in Engeland opgenomen schepen vond, welke laatsten bovendien nog dikwijls ten voordeele der eersten in hun teeken van vertrouwen werden tekort gedaan. Men moest een dergelijk register voor alle landen hebben en vond dit in Véritas, dat zich langzaamerhand op alle voorname zeeplaatsen in Europa en zelfs in Amerika had doen vertegenwoordigen en zich daardoor tot een ligchaam had gevormd, dat reeds dadelijk een register van ruim 20,000 schepen, gevolgd door ieders signalement, zamenstelde, welk getal schepen thans reeds bijna 34,000 bedraagt.

In dit register vindt een bevrachter, welke de eigenschappen zijn van het schip, waarin hij zijne goederen wil laden, alsmede het vertrouwen, dat het verdient. Een assuradeur regelt naar de inlichtingen van hetzelve, de som, welke hij met vertrouwen op eene schip of de lading kan verzekeren. Voor den reeder strekt het om de deugden zijner goed gebouwde en verbonden schepen bekend te doen worden, en hen aldus niet gelijk gesteld te zien met, hoewel dikwijls geheel nieuwe toch slecht gebouwde en onvoldoend verbonden vreemde, bodems.

Hoe onmisbaar echter voor scheepvaart en daarop betrekking hebbenden handel in ieder land het bestaan van het Bureau Véritas zij, vooral is het ook daarom van belang voor Nederland, omdat daar in den regel de schepen van goede en duurzame materialen gebouwd zijn en naar behooren worden verbonden, en het dus oorzaak is, dat de goede kwaliteiten onzer schepen, tegenover die van andere landen, waar men minder solide bouwt, gunstig uitkomen, hetgeen tot hoogere bevrachting en voordeeliger assurantie, als meer vertrouwen verdienend, aanleiding heeft.

Het Bureau Véritas geeft Certificaten af, welke voor de schepen hetzelfde zijn, was een paspoort is voor den reiziger.

Toen vóór het in werking komen der nieuwe scheepvaart-wetten, de schepen meerendeels vast bepaalde reizen deden, waren die certificaten van minder belang, doch later toen de schepen onzeker werden van de plaatsen, die zij zouden bezoeken, waren die certificaten de vertrouwde geleiders voor hen, die hunne belangen in eenige opzigt, aan zulk een schip wilden toevertrouwen. Men had naar geen onderdom, naar geen gebreken of deugden, naar geene goede of kwade eigenschappen te vragen of deze te onderzoeken; men presenteerde het certificaat van Véritas, en dit geäccrediteerde bewijs diende tot antwoord op alles.

In Engeland zijn zij reeds zoo algemeen aangenomen, dat het tot de uitzonderingen behoort, dat men daar een vreemd schip bevracht, zonder certificaat van Véritas.

Hoe schoon het standpunt van Véritas op dit oogenblik reeds is, blijft er echter nog veel voor haar te doen, en het steeds vermeerderen van het personeel harer agenten in geheel Europa en Amerika, het met iederen dag uitbreiden harer connectiën, levert wel het sprekend bewijs van den goeden wil van het Bestuur, om met den tijd mede- en vooruit te gaan.

Vooral mag dit zijnen ijver opgewekt gevoelen, door het onlangs aan hetzelve gedane verzoek van den Engelschen handel om ook in Engeland agenten te plaatsen en de Engelsche schepen in het register op te nemen. Engeland gaat er niet spoedig toe over, iets aan te prijzen of aan te moedigen, wat niet nationaal is; te meer dus is deze stap van waarde voor Véritas, te meer regtvaardigt dit het vertrouwen, dat de handel der andere zeevarende staten in haar register stelt, te meer verdient het algemeen bekend en aangemoedigd te worden, ook in deze gewesten, die in den zeehandel de ziel van hunne welvaart vinden.

Scheepsberigten.

Straat Sunda doorgezeild.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van.	Datum.	Naar
Maart 5	Britsch	Ann	Walken	Shanghai	11 Febr.	Londen.
» —	Engelsch	Port Jackson	J. Jones	»	15 »	»
» —	Amerikaansch.	Fearless	Mramker	Manilla	23 »	Boston.
» 4	,	Carpentaria.	Patrick Kellia	China	— »	Havana.

Aangekomen Schepen te *Batavia.*

Datum.	Vlag.		Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van.	Datum.	Agenten.
Maart 7	Nederlandsch	schip	Nederland	P. Huidekoper	Amsterdam	17 Nov.	Tiedeman en van der Burg
» —	»	schoen.	Pionono	van Megchelen.	Launceston	27 Jan.	»
» 8	Nederl. Indisch	»	Bintang Anam		Riouw		
» 10	Nederlandsch	bark	Albrecht Beyling	G. L. Muller	Indramaijoe		B. Kopersmit en co.
» —	Nederl. Indisch	»	Ellen	J. C. Lebert	Samarang		John Pryce en co.
» —	» »	stooms.	Koningin der Nederlanden	Deighton	»		Maclaine, Watson en co.

Vertrokken Schepen van *Batavia.*

Datum.	Vlag.		Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Maart 7	Nederl. Indisch	schoen.	Rosalie	Dulla	Indramayoe.
» 8	» »	stooms.	Banda	Neijts	Borneo's Westkust.
» —	Nederlandsch	bark	Tagal	Göbel	Soerabaya.
» —	Nederl. Indisch	»	Idroesie	Sech Almanie	Makassar.
» —	» »	»	Alnoer Salim	Said Aydroes	Pacalongan.
» 9	Nederlandsch	»	Voorwaarts	G. F. Bus	Indramayoe.
» —	Nederl. Indisch	»	Jacatra thans hern. Soot Algair	Sech Bargebee	Soerabaya.
» 10	Nederlandsch	»	Laura en Adèle	J. T. Donema	Samarang.

In lading liggende Schepen te *Batavia.*

Vlag.		Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Bestemming.	Agenten
Nederlandsch	schip	Palembang *	J. Hoekstra	Soerabaya	de Weerdt, Ruyl en co.
»	schip	Java Koerier	Kunst		Busing Schröder en co.
»	bark	Cornelis Gises *	van Ryn van Alkemade		B. Kopersmit en co.
»	»	Azia *	C. Abrahamsz. Jr.	Samarang en Soerabaya	Haager en Schuurman.
»	»	Wilhelmina	J. C. van der Zweep	Nederland via Sam. en Soer.	van Ommeren, Rueb en co.
»		Pionono *	J. Megchelen		Tiedeman en van der Burg,
»		Nederland	P. Huidekoper		»
Nederl. Indisch	»	Almansoor	Said Djabia	Cheribon en Pamanoekan	Coulster.
» »	brik	Fatabool Hair *	Said bina Hassan	Muntok en Palembang	»
» »	»	Lachmadie	Sech bin Sahab		»
» »	»	Oedjong Pandang	Yong Kingyang		»
» »	bark	Sandul Chair	Sech Baskebo	Soerabaya	D. N. Buijs en co.
Engelsch	»	Jessie *	Nordquist	Nederland	Busing, Schroder en co.
»	»	Lady Bruce *	Brown	Singapore	Pitcairn, Syme en co.
»	»	Richard Thornton *	T. Dallas	Londen	Martin. Dyce en co.
»	schip	Jacatra	T. Aiton	Bremen	Adam en co.
Russisch.	bark	Idealet	A. J. Hansten.		Kreglinger, Dummler en co.
Zweedsch	schip	New York	Wretman		Metzendorff, Willmans en co.
»	»	Oscar I	Mörk	Zweden	»
»	brik	Louise *	Lundstein	»	Busing, Schröder en co.
»	»	Mary	M. Asander	»	Metzendorff, Wilmans en co.

De Particuliere Schepen zijn aangeduid met een *.

Vertrokken Schepen van *Samarang.*

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Maart 2	Ned.	bark Nijverheid	N. Mooi.	Soerabaya.

Aangekomen schepen te *Soerabaya.*

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Febr. 26	Ned.	schip Claudius Civilis	J. F. D. Petersen	Batavia.
» 27	N. I.	st. Banda	C. G. L. Neijts	»
» 28	»	schip Joedoel Wadoet.	Said Assegaf.	Banka.
» —	»	bark Zein	Sech Bandjerdana	Muntok.
» —	Ned.	van der Werf	P. C. Rosier.	Texel.
Maart 1	»	Geldesland.	Crap Hellingman	Samarang.

Vertrokken schepen van *Soerabaya.*

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Febr. 28	N. I.	kotter Little Tot	P. H. Willers.	Pasoeroean.
Maart 1	»	bark Faulke Nassar	C. C. L. Neijts	Banjermass.
» —	»	Fathoor Rachman	Sech Moharie.	Balie Amp.
» —	Z. M.	st. Soembing . . lt. t/z. 1	k. Blommendal.	Bat. v. Lass.
» 2	N. I.	st. Banda	Sech Mohamat.	Bat. v. Sam.
» —	»	brik Diana	Katjoong	Ned. v. Pas.

In lading liggende Schepen te *Soerabaya.*

Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Bestemming.	Agenten.
Nederl. Indisch	st. Macasser	Chevallier.		Cores de Vries.
» »	st. Ambon	Hungenholtz.		»
Nederlandsch.	Luctor et Emergo.	S. Ouwehand		Ruyl, Cramer en co.
»	Claudins Civilis	J. E. D. Petersen		»
»	Bulgersteijn	A. J. Maas.		van Eck en co.
»	Walcheren	D. D. Ouwehand		»
»	Carolina	A. A. Graswinckel.		Fraser Eaton en co.
»	Hector	J. M. Schoon		»
»	Lammina Elizabeth	A. Gersen		»
»	Neptunus	P. Schuurman		Hoekstra, Gijsing en co.
»	Doggersbank.	P. J. Kerkhoven		»
»	Oosterling	F. J. Nahmens		N. H. M.
»	Maria Julie.	S. A. Bruijnsels.		Schimmelpenninck en co.
»	Edouard Maria	H. Eeltjes.		»
»	Madura	T. Draijer		»
»	Gelderland	D Crap Hellingman.		»
Engelsch	Volante.	J. Love.		Fraser Eaton en co.
»	Mehemet Alie.	J. Woondgale.		»
»	Dirigo	F. J. Drake.		»
»	Sophia Fraser	A. Griffin.		Adam en co.

Vertrokken schepen van *Indramayoe.*

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Febr. 28	N. I.	bark Indramayoe	Liem Kean	Batavia.

Vertrokken schepen van *Cheribon.*

Datum,	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Febr. 27	N. I.	schoener Batavia	Giam Liangsoeij.	Batavia.

Aangekomen schepen te *Pasoeroean.*

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Febr. 23	N. I.	schip Ardjoeno	S. R. Post	Batavia.
» 26	»	kotter Paulina	Pa Ardie	Soerabaija.
» 27	Ned.	schip Neerlands Koning.	J. G. Tromp.	»

Vertrokken Schepen van *Pasoeroean.*

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Febr. 24	Ned.	schip Pasoeroean	Fulbrun	Amsterdam.
» 27	N. I.	kotter Paulina	Pa Ardie	Soerabaya.

Vertrokken schepen van *Probolingo.*

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Febr. 25	Ned.	schip Diana.	J. L. de Haan.	Nederland.
» —	»	Willem III	van der Burg.	»

Vertrokken schepen van *Bezoekie.*

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Febr. 19	Ned.	schoener Carolina	Braie	Sumanap.
» 22	»	schip Besoekie	A. Schaap	Soerabaya.

Aangekomen schepen te *Banjoewangie.*

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Febr. 17	Ned.	schip Constantia.	C. J. Kalesboek.	Probolingo.
» 19	»	» Maria Adriana	S. van der Held	Samarang.
» 20	»	» Graaf van Nassau.	E. Sanders	Panaroekan
» —	»	» Cameleon.	J. C. Ruige.	Soerabaya.
» 21	N. I.	schoener Venus	Ketjil	Balie Bad.
» 23	Ned.	bark Charlotta.	J. M. Sobels	Sumanap.

Vertrokken schepen van *Banjoewangie.*

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Febr. 20	Ned.	schip Constantia	C. J. Kaleshoek.	Nederland.
» 22	»	» Maria. Adriana.	S. van der Held	Rotterdam.
» —	»	» Graaf van Nassau.	E. Sanders	Amsterdam.
» —	»	» Cameleon	J. C. Ruige.	»

Aangekomen schepen te *Sumanap.*

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Febr. 24	N. I.	bark Abdul Hassim	J. F. Scheel	Soerabaya.

Vertrokkende schepen van *Sumanap.*

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Febr. 20	Ned.	bark Charlotte	J. M. Sobels	Tjilatjap.

Aangekomen schepen te *Tjilatjap.*

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Febr. 22	Ned.	schip Doggersbank	Clowting	Batavia.
» 25	»	» Twee Gezusters	de Wilde	»

Vertrokken schepen van *Tjilatjap.*

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Febr. 27	Ned.	bark Jacobus	van Loen	Rotterdam.

Aangekomen schepen te *Panaroekan.*

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Febr. 18	Ned.	schip Amboina	N. J. de Vries.	Bezoekie.

Vertrokken Schepen van *Panaroekan.*

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Febr. 16	Ned.	schip Graaf van Nassau.	E. Sanders.	Amsterdam.

AANGEKOMEN PASSAGIERS.

Met het N. I. stooms. *Banda:* de heeren *van Leeuwen* — *Pandel,* — *Loudon.* — *Schultze.* — mevrouwen *de Wildt.* — *van Lingen.* — en dochter, — kapt. *van Haeften.* — en Z. M. troepen.

Met het Ned. schip *Nederland:* de heeren .... echtg. en 3 kindeden. — *Stelling.* — *Vischer.* — *Buijn.* — *van Teijen.* — *Sirsire.* — met 1 gouvernante. — mevrouwen *Lebron* de *Vexella.* — *Gerike.* — en de dames *Le Juinge.*

VERTROKKEN PASSAGIERS.

Met het Ned. schip *Sara Lydia:* de heeren *A. J. Bik.* — *F. Resner* en *familie.* — *A. H. Beudeker* en *echtgenoot,* met 1 bediende — *D. H. Kolff.* — mevr. de wed. *J. O. Bonninghause.* — mevr. *A. van Aalburg.* — mejufvrouwen *J. M.* en *C. M. Bik,* jonge heer *F. Zorm.*

Met de Ned. bark *Rembrandt van Rhyn:* de heer *K. H. van Heusden.*

Handelsberigten.

Aan- en Uitvoer te Batavia *van den* 28 *Februarij tot en met den* 10 *Maart* 1855.

AANVOER.

Van de Lampongs per praauw Maijang gez. Intje Soewatie.

80 pic. gomelastiek. *Intje Brahim.*

Van de Lampongs per praauw Tjemplong gez. Pa Kapiedien.

90 pic. dammer. 18 do. gomelastiek. *Gezagvoerder.*

Van de Lampongs per praauw Tjemplong gez. Morodirond.

45 pic. dammer. *Gezagvoerder.*

Van de Lampongs per praauw Tjemplong gez. Pa Draman.

35 pic. dammer. *Gezagvoerder.*
120 pic. dammer. 36 do. gomelastiek. *Intje Bakoe.*
12 ps. oliphanstanden. *Brahim.*

Van de Lampongs per praauw Maijang gez. Noeramien.

90 pic. gomelastiek. *Intje Brahim.*

Van de Lampongs per praauw Toob gez. Pa Ranam

70 pic. zw. peper. 4 do. gomelastiek. 750 ps. rottingstokken. *Gezagvoerder.*

Van de Kaap de Goede Hoop per Zw. schip *Louise,* gez. N. P. Lundsten. agenten Busing Schröder en co.

1453 staven ijzer. 19 bundels ijzer. 504 kn. staal. 496 tobben. staal. 50 vn. teer. *Agenten.*

Van Rotterdam per ned. schip *Palembang,* gez. A. Hoekstra. agenten de Weerdt Ruyl en co.

90 kn. bier. *Maclaine Watson en co.*
40 coll. machinerien. 1 blikken koker. *Hoevenaar qq.*
1 kt. hemden. 4 do. spiegelglas. *Coudraij.*
1 kt. hoeden en kragen. *Hennens en co.*
41 coll. ijzerwerk. 1 kt. gelaktleder. 9 coll. manufact. *Metzendorff Wilmans en co.*
12 coll. ijzerwerk. 17 kn. wijn. 1 coll. kramerijen. *Kreglinger Dummler en co.*
5 ks. gelaktleder. 2 do. confituren. 2 do. boeken. 3 do. metalen-knoopen. 1 do. gouddraad. *Bahre en Kinder.*
17 kn. papier. *van Buren Nemier en Kolff.*
1 kt. papier. *Lange en co.*
300 hammen. 8 kn. en 1 ks. medicijnen. 1 kt. schrijfbehoeften en boeken. 2 do. boeken. 1 do. bessensap. 1 va. *f* 3000.— silv. specie. 1 pakje boeken. *Agenten.*
6 ks. koopmanschapp. 4 do. manufact. 1 do. speelkaarten. *Gumprich.*
2 ks. stroohoeden. *Pandel en Stiehans.*
3 ks. inh. 1 orgel en toebehooren. 2 do. piano. 1 do. lampen. 1 do. inh. 1 klok. 19 coll. koopmanschapp. 10 kn. provisien. 20/1 en 20/2 leggers. *van Ommeren Rueb en co.*
200 hammen. *Tiedeman en v. d. Burg.*
2 kn. papier. 6 do. brandewijn. 4 do. olijven. 1 kt. pennen. *van Riet en Ter Geuw.*
1 kt. provisien. *Simon Thomas.*
4 ks. manufact. *van Beek.*
2 ks. marmerwerk. *Laugier en Esmiol.*
100 leggers. *Busing Schröder en co.*
444 coll. manufact. *N. H. M.*
60 kanonnen. *Gouvernement.*
1 kt. provisien. *Order.*

Lading voor Soerabaya.

61980 kel. *Coacks.*
90 kn. bier. 16 do. papier. 2 do. muzijk instrum. 2 do. koopwaren. 1 do. glaswerk.

Van Singapore via Muntok en Riouw per ned, ind. stooms. *Koningin der Nederlanden* gez. Deighton agt. Maclaine Watson en co.

51 coll. manufact. *Lim Hoa.*
4 kn. zijde. *Lim Seng.*
103 pic. gambier. *Suermondt en co.*
116 coll. koopmanschapp. *Lim Seng.*
5 kn. koopmanschapp. *Nio Mangheij.*
57 kn. koopmanschapp. *Hong Chou.*
6 kn. zijde. *Said Achmed.*
2 kn. koopmanschapp. 53 roll. loglijnen. 59 zakk. .... 10 do. zaad. *Arathoon.*
3 zakk. zaad. *Joakim.*
2 kn. diversen. *Sa d Mochamad.*
8 bn. zijde. *Said aloei Satrie.*
2 kn. diversen. 2 zakk. do. 3 kn. glas. *Order.*
322 pic, gambier. *Kreglinger Dummler en co.*
En gouv. goederen.

Van Karan Serang per praauw campang gez. Ramiem.

200 zakk. rijst. *Oeij Liaukung.*

Van Anjer per praauw schuit gez. Lim Boen.

90 pic. gomelastiek. *Tan Apauw.*

UITVOER.

Naar Amsterdam per ned. schip *Oost Indien* gez. E. E. Mos agenten Kopersmit en co.

10 ks. porcelein en aardewerk. 16/2 do. man. sigaren. 1 do. thee 1 bn, koffij. (1000 ps. man. sigaren. uit entrep.) *Steits.*
1 kt. spiegels. *v. d. Burch.*
$122\frac{1}{2}$ pic. java kaneel. *Bahre en Kinder.*
108 pic. cassia. 7 do. cubeben. 30500 ps. sigaren. *Haager en Schuurman.*
12/1 en 11/2 legg. arak. 500 pic. rijst. (10/m. man. sigaren, uit entrep. *Agenten.*
128 pic. gambier uit entrep. $17\frac{25}{100}$ do. notenmuscaat. 2 do. foelie. *Kreglinger Dummler en co.*
$1\frac{1}{2}$ pic. koffij. $1\frac{3}{4}$ do. notenmuscaat. $\frac{20}{100}$ do. foelie. *Gumprich.*
134 pic. rotting. 7087 do. rijst. 1780 do. suiker. 470 do. gomelastiek. 40 do. witte peper. 34 do. cassia. 33 do. gutha percha. 12 do. notenmuscaat. 185 ps. buffelhuiden. 100 legg. arak. 50 ks. soija. 4 pak. jap. goederen. 2 ks. manufacturen. 1 pak boeken. 1 ks. kat. zakdoeken. *de Weerdt Ruyl en co.*

GEDRUKT EN UITGEGEVEN TE BATAVIA BIJ W. BRUINING.